

Lectori salutant ...

Madžarski jezik, književnost, kultura in zgodovina so kljub geografski bližini v slovenskem kulturnem prostoru dokaj neznani, vendar za slovensko kulturo na eni strani predstavljajo dodatno estetsko in duhovno vrednost, na drugi pa prinašajo nove elemente. Spoznanje teh presenetljivo jasno kaže na medkulturne razlike. Madžarski jezik se od slovenskega jezika ne razlikuje zgolj po besednem zakladu, temveč tudi po svoji zgradbi. V aglutinacijskih jezikih so namreč besede sestavljene iz dolgih nizov elementov v določenem zaporedju. Tako v primerjavi s slovenščino madžarščina ne pozna moškega in ženskega spola, dvojine, nima besede za tako imenovane glagole posedovanja, prevladujejo sintetične oblike, znatne pa so tudi težave z rabo glagolskega časa. Močna kulturnozgodovinska tradicija »madžarskega sveta« se najbolj kaže v književnosti, ki snov zajema iz madžarske dediščine, iz bogate imaginacije in obeležij zgodovinske, moralne in politične tradicije, vendar vse preoblikuje, prevrednoti in razveljavi s pomočjo ironije v procesu fikcijskega snovanja. Književnost namreč v veliki meri prenaša/prinaša tudi kulturo, iz katere izhaja, zaradi česar je bistveni element medkulturnega stika. Pomembno je, da kulturo in literaturo v njuni prostorski, zgodovinski in kulturni drug(ačn)osti razklenemo za razumevajočo prisvojitvev in s tem v dialog pritegnemo estetske komunikacije tudi v slovenskem duhovnem prostoru. Čeprav nas povezujejo podobnosti in razlike, se s poznavanjem madžarske kulture dinamika medkulturnih stikov (lahko) še bolj pogloblja. Čeprav gre za sosednji državi, verjamem, da se razdalja, rojena iz jezikovnih težav in razlik v kulturni in zgodovinski usmerjenosti, počasi manjša. Pričujoča monografija je prva v nizu za premostitev kulturne distance za razumevanje kulturne drugačnosti v madžarsko-slovenskem duhovnem prostoru.

izr. prof. dr. Jutka Rudaš,

urednica; predstojnica

Oddelka za madžarski jezik in književnost

Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru

jutka.rudas@um.si